

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci projednal v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Hudečka a soudců JUDr. Antona Bucheně a JUDr. Michaely Burešové ve veřejném zasedání konaném dne 18. listopadu 2019 odvolání **obžalovaného Marka D.**, narozeného xxx, a **poškozené Marie Z.**, narozené xxx, proti rozsudku Okresního soudu v Přerově ze dne 21. 6. 2019, č. j. 2 T 158/2018-473, a rozhodl

takto:

I. Z podnětu odvolání poškozené Marie Z. **se** podle § 258 odst. 1 písm. f), odst. 2 trestního řádu napadený rozsudek **zrušuje** ve výroku o náhradě škody vysloveném podle § 228 odst. 1 trestního řádu a § 229 odst. 2 trestního řádu a za splnění podmínek § 259 odst. 3 trestního řádu **se nově rozhoduje** tak, že podle § 228 odst. 1 trestního řádu je obžalovaný povinen zaplatit na náhradě nemajetkové újmy v penězích poškozené Marii Z., narozené xxx, bytem xxx, částku 50 000 Kč.

Podle § 229 odst. 2 trestního řádu **se** poškozená Marie Z. **odkazuje** se zbytkem svého nároku na náhradu nemajetkové újmy v penězích na řízení ve věcech občanskoprávních.

II. Podle § 256 trestního řádu **se** odvolání obžalovaného Marka D. **zamítá**.

Odůvodnění:

1. Rozsudkem Okresního soudu v Přerově (dále jen „okresní soud“) ze dne 21. 6. 2019, č. j. 2 T 158/2018-473, byl obžalovaný Marek D. (dále jen „obžalovaný“) uznán vinným přčinem sexuálního nátlaku podle § 186 odst. 2 trestního zákoníku, který spáchal skutkem popsáným ve výrokové části rozsudku. Za tento přčin byl obžalovaný odsouzen podle § 186 odst. 2 trestního zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání 1 roku. Podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 trestního zákoníku byl výkon trestu podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 2 let. Podle § 82 odst. 2 trestního zákoníku bylo dále obžalovanému uloženo, aby ve zkušební době podle svých možností nahradil újmu způsobenou trestným činem. Podle § 228 odst. 1 trestního řádu byl obžalovaný zavázán zaplatit na náhradě škody poškozené Marii Z. částku 50 000 Kč. Podle § 229 odst. 2 trestního řádu byla poškozená odkázána se zbytkem svého nároku na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.
2. Proti tomuto rozsudku podal obžalovaný odvolání, které zaměřil do výroku o vině i trestu, a které obsáhle písemně odůvodnil tak, že trestní řízení je stíženo podstatnými vadami, byla porušena ustanovení, kterými se má zabezpečit objasnění věci a bylo porušeno právo na obhajobu. Nálezací soud sám nevyslechl poškozenou, ale provedl jen důkaz výpovědi poškozené z přípravného řízení, která byla provedena jako neodkladný a neopakovatelný úkon, on sám ani jeho obhájce se neměli možnost výsledku zúčastnit a pokládat poškozené otázky. Nálezací soud jednání odročoval se záměrem poškozenou vyslechnout, nicméně nakonec tak neučinil, rozhodl tedy předčasně a zkrátil obhajovací práva obžalovaného. Dále sice poškozená dokládala lékařské zprávy ke svému zdravotnímu stavu, což soud vyhodnocoval jako omluvy z jednání a její nový výslech opakovaně odkládal. K hlavnímu líčení dne 21. 6. 2019 soud poškozenou již nepředvolával, předložil stranám k nahlédnutí lékařskou zprávu MUDr. T. a učinil dotazy na další důkazní návrh, což on sám bral tak, že není zapotřebí činit další důkazní návrh na výslech poškozené, nicméně soud již dokazování ukončil. Podle něj poškozená účelově předstírá zdravotní důvody, které brání jejímu svědeckému slyšení. Dále se obžalovaný ve svém odvolání věnuje hodnocení lékařských zpráv a uzavírá, že dokazování směrem ke zdravotnímu stavu poškozené při odůvodnění upuštění od jejího výsledku považuje za povrchní a nedostatečné. Dále se zabývá znaleckými posudky, přičemž má za to, že znalci konstatovali, že není rozpoznatelné, zda si poškozená nějaké detaily nevymyslela či nezamlčela, pokud konstatují, že je těžké rozrušení nahrát, musí soud vycházet z toho, že toto nejde vyloučit, nikdo se také nezabýval lživými odpověďmi, tím, že se poškozená staví do lepšího světla, má za to, že se mu snaží ublížit, chce, aby to poškozená řekla před ním, chce jí pokládat otázky. Dále se zabývá fyziodetekčním vyšetřením a cituje některé útržky z výpovědi znalců. Závěrem navrhl, aby odvolací soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil soudu I. stupně. Své odvolání ještě doplnil dalším písemným podáním, brojí proti popisu skutku, zejména co se týče jeho časové kvalifikace, poukazuje na soudní argumentaci, týkající se jeho fyzické přítomnosti, lokalizované podle telefonního přístroje, poukazuje na elektronickou komunikaci, konkrétně na SMS zprávu ze dne 30. 10. 2017. Je matoucí, že okresní soud uzavírá, že skutek 1. se měl odehrát v období od 23. 10. 2017 do 10. 11. 2017 a skutek 2. od 11. 11. 2017 do 19. 11. 2017, podle něj není ani postavené najisto, které dílčí jednání se mělo odehrát jako první, dále poukazuje na to, že poškozená oznámila na Policii ČR jeho závadové jednání dne 4. 12. 2017, ale poté odešla ze služebny a policie ji musela hledat. Podle něj si celou konstrukci vymyslel její syn Dominik, který byl agresorem v místě bývalého zaměstnání poškozené, podle něj on i poškozená aktivně užívají psychotropní látky, a utajení drogové závislosti před manželem je dle jeho názoru důvodem jejího jednání. Podle něj je zapotřebí doplnit posudky ve vztahu k proběhlému řízení nebo vyslechnout poškozenou. Dále se zabývá hodnocením výpovědi svědka D., který má potvrzovat verzi poškozené, dále tím, jak soud hodnotí výpověď svědkyně Škrabaňové, a činí stejný závěrečný návrh jako v prvním odvolání. Své odvolání následně ještě obžalovaný doplnil osobním vyjádřením u veřejného zasedání tak, že je těžké stále dokazovat to, že si to poškozená vymyslela, snad v xxx není ani člověk, který by s ní měl nějakou dobrou zkušenost. Je to opřeno jenom o tvrzení soudních znalců, i když také jaksi připustili, že to tak nemusí být, nebo že může

mít posttraumatickou poruchu taky z toho, jak žije a jak se chová, jak všechno překrucuje, je to postavené tak, že se vše opírá jenom o soudní znalce a nebere se v potaz všechno kolem.

3. Rozsudek napadla odvoláním i poškozená, a to pokud jde o výrok v rámci adhezního řízení, své odvolání prostřednictvím zmocněnce odůvodnila tak, že se řádně a včas prostřednictvím svého zmocněnce připojila s nárokem na náhradu nemajetkové újmy v částce 150 000 Kč, soud přiznal toliko náhradu škody ve výši 50 000 Kč a ve zbytku ji odkázal na občanskoprávní řízení. Považuje za nesprávný výrok, kterým byla ve zbytku odkázána na občanskoprávní řízení, neboť soud měl dost podkladů pro to, aby jí přiznal celou částku, snížení kvality života popsala nejen v rámci svého výslechu, ale také v rámci písemných podání, její duševní stav zhodnotili i příbrání soudní znalci, kteří u ní diagnostikovali rozvoj tzv. posttraumatické stresové poruchy, následný vývoj obtíží byl objektivizován lékařkou zprávou MUDr. T. Své podání poškozená prostřednictvím zmocněnce doplnila tak, že v květnu 2019 zahájila psychiatrickou léčbu u MUDr. Barbory T., kdy u ní po přetrvávajících duševních problémech, které se rozvinuly v době po spáchání trestného činu a zesílily v době projednávání skutku před soudem, byla diagnostikována mimo jiné porucha přizpůsobení, propadla se do hluboké emoční nestability a projevíly se u ní další přidružené duševní obtíže. V reakci na to byla zahájena medikace poškozené lékem ze skupiny antidepresiv a pravidelná kontrola psycholožkou. Poškozená u shora jmenované lékařky naposledy absolvovala psychiatrické vyšetření dne 16. 9. 2019 s další plánovanou kontrolou dne 2. 12. 2019. Od měsíce září 2019 je v dočasné pracovní neschopnosti pro problémy se zánětem žil a pro psychické obtíže. Dne 21. 10. 2019 absolvovala na pokyn psychiatricky laboratorní vyšetření u praktické lékařky MUDr. Vladimíry Ž. zaměřené na zjištění, zda medikace lékem Escitalopram Mylan 10 mg negativně neovlivňuje její fyziologické hodnoty. Podle zprávy z posledního psychiatrického vyšetření ze dne 16. 9. 2019 došlo pouze k parciálnímu efektu dosavadní léčby, kdy její duševní stav stále nedosáhl remise a poškozená je nadále emočně nestabilní. Současně byla změněna medikace. Dosud trauma z prožitku s obviněným bohužel nezpracovala a nedaří se jí zcela vrátit se do běžného života. Navíc má obavy z přímé konfrontace s osobou obviněného při vědomí toho, že jej může kdykoliv potkat v xxx, kde oba účastníci žijí. Poškozená se pokusila zkusmo krátce vynechat užívání antidepresiv kvůli vedlejším příznakům, zejména nárůstu tělesné hmotnosti, ale po vysazení antidepresiv se její duševní stav přechodně zhoršil. Poškozená má dosud tzv. flashbacky. Přemýšlela o sepisu prohlášení oběti o dopadu trestného činu do svého života, ale na doporučení lékařky pokus o retrospektivní popis skutku a popis jeho dopadů do svého života vzdala. Poškozené navíc v průběhu řízení psychicky přitížilo, že bylo kryto mediálně. S ohledem na shora uvedenou argumentaci považuje výrok soudu za nesprávný a navrhuje, aby odvolací soud napadený rozsudek ve vztahu k výroku o náhradě škody zrušil a sám uložil obžalovanému povinnost zaplatit na náhradu nemajetkové újmy částku ve výši 150 000 Kč. U veřejného zasedání zmocněnec poškozené odkázal na písemná podání a dále uvedl, že pokud jde o odvolání obviněného, s výhradou napadeného výroku o náhradě škody, je rozsudek nalézacího soudu věcně formálně správný. Jednotlivé odvolací námitky obviněného jsou pouze určitým pokračováním nebo opakováním jeho obhajoby z řízení před soudem I. stupně. Soud I. stupně se s valnou většinou odvolacích námitek již v rámci svého odůvodnění rozsudku vypořádal. Pokud obviněný namítá jako zásadní procesní vadu řízení, že poškozená nebyla již vyslechnuta ve stádiu řízení před soudem v hlavním líčení, rezignuje na skutečnost, že poškozená má zákonem daný specifický statut zvláště zranitelné oběti, mimo jiné je u ní diagnostikována posttraumatická stresová porucha a pokud soud upustil od opakování výslechu, nestalo se tak svévolně bez zákonného podkladu, ale s ohledem na citovanou zákonnou úpravu zákona o obětech, zejména § 20 o opakování výslechu, tento postup je současně zcela proporční s právem obviněného na obhajobu a mimo to tento procesní postup koresponduje a je konformní s nedávnou judikaturou Nejvyššího soudu ČR. Dále odkázal na rozhodnutí sp. zn. 6 Tdo 1017/2018 z 18. 10. 2018, ve kterém se konstatuje, že v obdobných případech nejde o krácení práva na spravedlivý proces, a to právě s odkazem na zvláštní statut poškozených.

4. Státní zástupce Krajského státního zastupitelství v Ostravě - pobočka v Olomouci (dále jen „státní zástupce“) se v rámci veřejného zasedání vyjádřil k podanému odvolání obžalovaného tak, že se jedná o opakování obhajoby učiněné před soudem nalézacím, tento se s obhajobou obžalovaného v rozsudku velmi dobře vypořádal. Soud v odůvodnění rozsudku uvádí, které důkazy provedl, uvádí skutečnosti, které zjistil z provedených důkazů a potom provádí právní hodnocení věci. Pokud jde o stěžejní námitku obhajoby, že nebyla vyslechnuta u hlavního líčení poškozená Z., odkazuje na status zvláště zranitelné oběti a druhotné viktimizace a zákon o obětech, soud to rozvádí pod bodem 8. rozsudku, je tam posttraumatická stresová porucha diagnostikovaná, je tam zřejmé, že poškozená se s posttraumatickou poruchou léčí a že tam nebylo ani doporučení obvodní lékařky, oběti trestných činů, které jsou považovány za zvláště zranitelné oběti, se nemají opakovane vyslýchat za situace, pokud je tam proveden jejich výslech zákonným způsobem, což se v daném případě v rámci přípravného řízení stalo. Dále odkazuje na závěrečný návrh státní zástupkyně u hlavního líčení. Poukázala na analýzu telefonických hovorů, která je poměrně důležitým důkazem, zcela nezpochybnitelným, nepotvrzuje některé z těch skutečností, které uvádí obžalovaný na svoji obhajobu. Pokud je namítáno, že znalci vycházeli z informací, které byly zjištěny v rámci přípravného řízení, poukazuje na to, že jim byly poskytnuty stěžejní protokoly z hlavního líčení, aby měli přehled o tom, co se nového stalo, a následně byli u hlavního líčení znalci vyslechnuti a měly všechny strany právo se jich dotazovat. Pokud soud bral znalecký posudek jako jeden ze základních důkazů, což je důvodné, protože pokud jde o vznik posttraumatické stresové poruchy a určení specifické věrohodnosti poškozené, znalci pro soud podstatné skutečnosti objasňují. Pokud jde o vinu obžalovaného, má za to, že soud posoudil opatřené důkazy správně, skutkový děj zjistil dostatečným způsobem, právní kvalifikace je přiléhavá, stejně tak jako trest, který byl obžalovanému uložen, ten nepovažuje za nepřiměřeně přísný. Pokud jde o výrok o náhradě škody, tento je nepřesný, protože poškozená se nepřipojila s nárokem na náhradu škody, ale s nárokem na náhradu nemajetkové újmy. Pokud soud v té části již ukládá obžalovanému trest a mimo jiné i to, aby ve zkušební době podle svých možností nahradil újmu způsobenou trestným činem, je to správně, ale dále hovoří o náhradě škody, mělo být uvedeno, že je povinen nahradit na náhradě nemajetkové újmy v penězích částku 50 000 Kč a se zbytkem požadované náhrady nemajetkové újmy odkázat na řízení ve věcech občanskoprávních. Částku 50 000 Kč považuje za správnou, přiléhavý je rovněž odkaz řízení ve věcech občanskoprávních.
5. Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci (dále jen „krajský soud“) jako soud odvolací (§ 252 trestního řádu) úvodem shledal, že odvolání byla podána oprávněnými osobami (§ 246 odst. 1 písm. b/, d/ trestního řádu), v zákonné osmidenní lhůtě od doručení opisu rozsudku a na místě, kde lze takové podání učinit (§ 248 odst. 1 trestního řádu), přičemž splňují zákonem předepsané náležitosti (§ 249 trestního řádu). Současně krajský soud neshledal ani jiný důvod k zamítnutí nebo odmítnutí odvolání podle § 253 odst. 1, resp. podle § 253 odst. 3 trestního řádu z formálních důvodů bez věcného přezkoumání napadeného rozsudku a předcházejícího řízení.
6. Odvolací soud tedy z podnětu podaných opravných prostředků přezkoumal z hledisek uvedených v § 254 odst. 1, odst. 2 trestního řádu zákonnost a odůvodněnost toho výroku rozsudku, proti němuž bylo podáno odvolání, tj. výroku o vině a trestu, jakož i výroku o náhradě škody, a to z hlediska vytýkaných vad, jakož i správnost postupu řízení vydání napadeného rozsudku předcházející, a po projednání věci ve veřejném zasedání dospěl k závěru, že odvolání obžalovaného není důvodné, co se týká odvolání poškozené, toto bylo důvodné toliko po formální stránce, což bude rozepsáno níže.
7. V řízení, které rozsudku předcházelo, neshledal odvolací soud žádné podstatné vady, které by měly za následek nedostatečné objasnění věci či porušení práva obhajoby, tudíž nebyl dán ani jiný kasační důvod pro zrušení napadeného rozsudku ve smyslu ust. § 258 odst. 1 písm. a) trestního řádu. Co se týče námitky obžalovaného v tom smyslu, že neprovedením osobního výslechu

poškozené u hlavního líčení bylo zkráceno jeho právo na obhajobu a potažmo i řádné objasnění věci, o tom bude pojednáno níže.

8. Dále je třeba uvést, že okresní soud jednání obžalovaného popsané ve skutkové větě napadeného rozsudku za použití § 116 trestního zákoníku správně právně kvalifikoval jako tam uvedený pokračující přečin sexuálního nátlaku dle § 186 odst. 2 trestního zákoníku, jehož se obžalovaný dopustil v úmyslu přímém ve smyslu ust. § 15 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku.
9. Odvolací soud poté přezkoumal odvoláním napadený výrok o vině a trestu, jakož i výrok v rámci adhezního řízení, v napadeném rozsudku a vadnými (až na formální nepřesnost ve výroku v rámci adhezního řízení, která byla odvolacím soudem odstraněna) je neshledal, když nalézací soud výstižně rozebral jednotlivé skutečnosti, přičemž jeho hodnoticím úvahám není co vytknout, což v konečném důsledku znamená, že i krajský soud zastává stanovisko, že okresní soud správně uznal obžalovaného vinným v rámci přílehavé právní kvalifikace a uložil obžalovanému spravedlivý a zákonný trest, jako formálně nesprávný vyhodnotil odvolací soud toliko výrok o náhradě škody.
10. Pokud jde o věcnou správnost napadeného rozsudku okresního soudu, pak i v tomto ohledu shledal krajský soud uvedené odvolací námitky obžalovaného nedůvodnými. Dokazování bylo nalézacím soudem nepochybně provedeno v rozsahu potřebném pro zjištění skutkového stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti ve smyslu ust. § 2 odst. 5 trestního řádu. Dlužno připomenout, že okresní soud věnoval projednávání této věci patřičnou pozornost, když dokazování provedl v rozsahu prakticky všech důkazů navržených v obžalobě státního zástupce, přičemž se vypořádal i s tím, které obhajobou navržené důkazy dále již prováděny nebudou.
11. Jak vyplývá z podrobného odůvodnění napadeného rozsudku, okresní soud všechny provedené důkazy hodnotil po pečlivém uvážení všech okolností případu, a to jednotlivě i v jejich souhrnu ve smyslu § 2 odst. 6 trestního řádu. Samo odůvodnění napadeného rozsudku pak svým charakterem nepochybně plně vyhovuje požadavkům ust. § 125 odst. 1 trestního řádu, neboť v něm okresní soud vyložil, které skutečnosti vzal za prokázané, o které důkazy svá skutková zjištění opřel a jakými úvahami se řídil při hodnocení provedených důkazů, pokud si vzájemně odporují. Vyplývá z něj také, jakými právními úvahami se řídil, když posuzoval prokázané skutečnosti podle příslušných ustanovení zákona v otázce viny a trestu. Rovněž podle názoru odvolacího soudu výsledky dokazování svědčí bez pochybností o vině obžalovaného. Skutková zjištění učiněná nalézacím soudem odpovídají výsledkům provedeného dokazování, jsou logická a přílehavá a tentýž závěr platí i o užití právní kvalifikaci jednání obžalovaného. Z těchto důvodů je možno na odůvodnění napadeného rozsudku plně odkázat.
12. Co se týká odvolacích námitek obžalovaného spočívajících v tom, že nalézací soud učinil nesprávná skutková zjištění, neboť vycházel z výpovědi poškozené, učiněné před sdělením obvinění, a obžalovaný či jeho obhájce tak neměli možnost jí klást otázky a napomoci tak k objasnění věci, k tomu krajský soud uvádí následující. Sama poškozená byla vyslechnuta jako svědkyně v rámci neodkladného a neopakovatelného úkonu dle § 158 odst. 9 trestního řádu za podmínek dle § 158a trestního řádu, a to s odůvodněním, že se jedná o zvlášť zranitelnou oběť trestného činu proti důstojnosti v sexuální oblasti, hrozí, že trestný čin bude mít dopad na její psychický stav, v důsledku čehož může být její výpověď s odstupem času ovlivněna, dojde ke ztrátě její důkazní hodnoty a navíc hrozí, že výslech nebude možno provést z uvedených důvodů před soudem. Toto bylo správně podchyceno v samotném protokolu (viz R 30/2005–I.). Výslech poškozené byl proveden za účasti soudce, a tato účast supluje absenci obhájce, která je zde vyloučena (srovnej nálezný II. ÚS 297/2004). O celém průběhu výslechu byl pořizován videozáznam, a nalézací soud se správně v tomto konkrétním případě nespokojil toliko s přečtením protokolu o výslechu poškozené ve smyslu § 211 odst. 2 písm. b) trestního řádu, ale v rámci maximálního dostupného chránění obhajovacích práv obžalovaného tento záznam přečhrál, aby strany měly možnost učinit si komplexní obraz o celém průběhu výslechu,

podotkneme, že žádná námitka ohledně jeho neprocesnosti či jakýchkoliv pochybení ve vztahu k vedení výslechu nebyla po celou dobu řízení vznesena. Jak je dále také z celého průběhu řízení před soudem I. stupně zřejmé, nespokojil se s tím, že by takovou formou bez dalšího tento podstatný důkaz provedl, nicméně po celou dobu řízení se opakovaně snažil zjistit zdravotní stav poškozené, případně to, zda je schopna účasti a výslechu před soudem. Jak vyplývá ze zdravotních zpráv, průběžně soudu zasílaných, je zřejmé, že poškozená docházela na psychiatrii, opakovaně jí byl vystaven doklad ošetřující lékařkou v tom smyslu, že není ze zdravotních důvodů schopna účasti u soudního jednání, její stav se až dosud nestabilizoval, což mj. vyplývá i z aktuální zprávy, a znalci z oboru zdravotnictví, odvětví psychologie a psychiatrie, rovněž poukazovali na riziko retraumatizace v případě jejího opětovného výslechu, které zpravidla vede ke zhoršení psychického stavu.

13. Krajský soud si je vědom toho, že v tomto konkrétním případě proti sobě stojí velmi významné a zásadní právo obžalovaného na obhajobu a na spravedlivý proces, které je respektováno nejen našim právním řádem (zejména čl. 38 odst. 2 a čl. 40 Listiny základních práv a svobod), ale ve všech demokratických zemích, a dále právo ochrany poškozené coby zvlášť zranitelné oběti ve smyslu zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů, konkrétně ust. § 2 odst. 4 písm. d) tohoto zákona. Je také nesporné, že v tomto případě se nejedná toliko o formální přiřazení osoby poškozené do předmětné kategorie obětí, ale jak bylo v rámci trestního řízení doloženo, u poškozené se měla v důsledku vytykáného jednání obžalovaného rozvinout posttraumatická stresová porucha, tedy riziko sekundární viktimizace v souvislosti s opakováním jejího výslechu před soudem se jeví jako velmi reálné. Podle názoru soudu nelze právo obhajoby bez dalšího nadřadit právu na ochranu oběti trestného činu, které mj. vychází i ze směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/29/EU ze dne 25. 10. 2012, kterou se zavádí minimální pravidla pro práva, podporu a ochranu obětí trestného činu a kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2001/220/SVV. Jak bylo opakovaně mimo jiné Ústavním soudem ČR judikováno, nesmí být odsouzení výlučně či v rozhodující míře založeno na takové výpovědi svědka, jenž nebyl vyslechnut kontradiktorně (viz ÚS 99/2009, IV. ÚS 569/2011 apod.). Odvolací soud má však za to, že tak tomu v tomto konkrétním případě není.
14. Výpověď poškozené zde rozhodně není jediným usvědčujícím důkazem. I nalézací soud správně poukazuje zejména na celý okruh dalších nepřímých důkazů, z nichž je zapotřebí zejména přihlídnout ke znaleckým posudkům z oboru zdravotnictví, zpracovaným k osobě poškozené. Není pravdou to, co bylo namítáno v rámci odvolání, že znalci měli k dispozici toliko výpověď poškozené a část spisu, opatřenou orgány činnými v trestním řízení ještě ve fázi řízení před sdělením obvinění. Je nesporné, že v písemné formě byl posudek zpracován ještě v této fázi řízení, ostatně to tak bývá časté, a to zejména tehdy, kdy je zapotřebí chránit občany před nespravedlivým obviněním, pokud by znalci již v této fázi např. uvedli, že osoba poškozené je zcela nevěrohodná ve vztahu k projednávané věci, trestní řízení by ani do fáze sdělení obvinění nedospělo. V uvedeném písemném znaleckém posudku se ovšem znalci vyjádřili tak, jak je to podrobně specifikováno v rozsudku, uvedli, že u poškozené diagnostikovali přítomnost posttraumatické stresové poruchy vzniklé výlučně v příčinné souvislosti s jednáním prověřovaného, jinou příčinu neshledali, tato posttraumatická stresová porucha však nezasáhla její schopnosti vnímat, pamatovat si a reprodukovat, neshledali u ní diagnostická kritéria svědčící pro syndrom závislosti na návykových látkách tak, jak bylo v rámci osobního přesvědčení a domněnek sdělováno obžalovaným, nebyly u ní zjištěny zvýrazněné osobnostní sklony ke lhavosti, a její výpověď je na základě analýzy, motivace a zhodnocení její osobnosti možno považovat za líčení skutečně prožitých událostí. Znalecký posudek ve smyslu § 108 odst. 1 trestního řádu je možno podat písemně, a pokud je znalec vyslýchán, stačí, aby jej stvrdil. Znalec také může posudek nadiktovat do protokolu. V tomto případě tedy znalci nejen že zpracovali písemný znalecký posudek, ale také byli soudem vyslechnuti, a to za stavu, kdy byli nejen dostatečně dlouho dopředu seznámeni s průběhem předchozích hlavních líčení a byli přímo

požádání, aby protokoly z hlavních líčení a další listiny prostudovali (viz č. l. 409 předmětného spisu), ale dokonce v rámci jejich výsledku jim byla předestřena i fotodokumentace ze spisu, záznamy o fyziotekčním vyšetření, bylo umožněno stranám, zejména obhajobě, aby předestřely části výpovědí různých svědků vyslechnutých v rámci předchozích hlavních líčení a nikým nebylo namítáno, že by znalci neměli k dispozici dostatek informací, aby své posudky mohli podat. Pokud až v rámci podaného odvolání obžalovaný požaduje zpracování dalších znaleckých posudků, které by reflektovaly i další dokazování v dané věci, pak krajský soud konstatuje, že s problematikou doplněného dokazování byli znalci v době, kdy byli soudem osobně vyslýcháni, prokazatelně seznámeni, a strany měly právo se jich dotazovat, a v dané době nebyly vzneseny žádné námitky, že by snad znalci nebyli dostatečně obeznámeni se skutkovým stavem a dalším vývojem v dokazování, nic konkrétního ostatně obhajoba neuvádí ani nyní. Znalci použili celou škálu testovacích metod, jak je popsali u hlavního líčení, výslovně pak uvedli závěry, které pak nalézací soud převzal do svého rozhodnutí, ve stručnosti tedy to, že hodnotili speciální věrohodnost výpovědi poškozené jako vysokou, při zkoumání se zaměřili na podstatné rozpory; kdy drobné nepřesnosti věrohodnost výpovědi zvyšují, neboť lidé si věci nepamatují stále stejným způsobem. U připravené výpovědi by navíc scházel adekvátní emoční doprovod, tento je těžké nahrát a nepřehrát. Je náročné simulovat komplexní rozrušení přiléhavé k obsahu výpovědi a k pohybům. Líčení dotčených událostí ze strany poškozené vyhodnotili jako líčení prožitých událostí. Případné nesrovnalosti v určení data, kdy se měla poškozená s obžalovaným setkat v bytě, pro znalce nebyly klíčové, ona sama uvedla, že si datem není jistá. Vzhledem k jejím osobnostním předpokladům se dle opakovaného vyjádření znalců dá vyloučit, že by zde došlo k nějaké smyšlence a křivému obvinění. Posttraumatická stresová porucha nemůže vzniknout nahromaděním běžného životního stresu, znalci u poškozené nezjistili kromě událostí popsaných v obžalobě žádnou jinou okolnost v jejím životě, která by mohla spustit posttraumatickou stresovou poruchu.

15. Jak bylo odvolacím soudem zmiňováno již výše, neodhlíží od toho, že šetření práv zvláště zranitelné oběti musí být kompenzováno v rámci práva na obhajobu ze strany obžalovaného nejméně v té podobě, že čtená či v tomto případě přehraná výpověď svědkyně, která nebyla vyslechnuta kontradiktorně, nemůže být osamoceně jediným a výlučným usvědčujícím důkazem. Tak tomu ovšem v tomto konkrétním případě není, neboť kromě znaleckých posudků zmiňovaných výše, které jsou rovněž i podle názoru odvolacího soudu velmi silným podpůrným nepřímým důkazem, zde jsou ještě další výpovědi svědků, jimž se sama poškozená v relativně bezprostřední časové návaznosti svěřila s tím, že měla být ze strany obžalovaného atakována a obtěžována shora uvedeným způsobem, svěřila se jim ale také s tím, že má schodky v tržbách (svědci D., D., D., K.), přičemž nalézací soud podrobně hodnotí a porovnává jejich výpovědi a tvrzení, a proto odvolací soud v dalším odkazuje na napadený rozsudek. Nelze odhlédnout ani od listinných důkazů a jejich hodnocení tak, jak je provedl nalézací soud, přičemž podle názoru krajského soudu je zapotřebí tato zjištění ještě doplnit ve vztahu k obhajobě obžalovaného spočívající v tom, že se měl s poškozenou v prvním případě sejit v bytě paní Š., neboť tam měl shodou okolností cestu, když šel svědkyni odvdzušňovat topení. Jak vyplývá z výpisu telekomunikace, paní Š. volal až poté, co telefonoval poškozené, také ona záminka, že chtěl vyhotovovat nějaký dlužný úpis, neobstojí, za celou dobu jednání obžalovaný žádný takový úpis vyhotovený předmětného dne nepředložil, také další obhajoba obžalovaného týkající se telefonních hovorů a smlouvání schůzek či kontaktu s různými svědky (např. údajný telefonát se svědkyní K. z předmětného bytu) je nevěrohodná vzhledem k výpisu z telekomunikačních hovorů, který je součástí spisu a byl proveden jako listinný důkaz a který rozhodně s jeho vyjádřeními nekoresponduje a jeho obhajobě odporuje.
16. Co se týká dalších námitek obhajoby v tom smyslu, že poškozená je nevěrohodná vzhledem k tomu, že měla obžalovanému způsobit majetkovou újmu tím, že nepředávala část tržby a brala si z ní peníze pro sebe či syna, obžalovaný se dále dovolává svědků, kteří s ní mají v tomto směru

také špatné zkušenosti, k tomuto krajský soud uvádí, že jak vyplynulo ze závěrečné řeči obhajoby u veřejného zasedání, tuto záležitost měl obžalovaný nahlásit na policii až teprve v nedávné době, tedy takřka po dvou letech od údajných majetkových deliktů, až dosud to nijak neřešil, a za dané situace odvolací soud rozhodně nepovažuje za nutné vyčkávat s rozhodnutím v napadené trestní věci na rozhodnutí o údajné zpronevěře poškozené. Je totiž zcela zavádějící stavit sexuální ataky ze strany obžalovaného, které jsou předmětem projednávání, do toho světla, že by mohly být spáchány toliko na osobě mravně zcela bezúhonné. Právním řádem České republiky jsou chráněna nejen práva zcela morálních a trestněprávně nedotčených občanů, ale všech lidí, a i kdyby poškozená byla osobou ne zcela mravně neposkvrněnou, nic to nemění na jejím postavení v této konkrétní věci. Jak vyplývá z výše uvedených znaleckých posudků, v nějaké oblasti člověk může být jakýkoliv člověk nevěrohodný, mohou zde v dotčeném případě např. být určité pochybnosti o tom, jak posuzovaná zachází s penězi. Nicméně v této konkrétní věci se znalci zaměřovali na osobní útoky na poškozenou a líčení těchto událostí ze strany poškozené nepovažují za vnitřně rozporné, ale naopak je hodnotí jako líčení skutečně prožitých událostí a její výpověď je i z psychologického hlediska specificky věrohodná. Ani onu posttraumatickou stresovou poruchu, která se u poškozené rozvinula, nelze dle znalců přičíst ničemu jinému než právě prožitým událostem, které jsou předmětem projednávání, nemůže vzniknout nahromaděním běžného životního stresu. Negativní životní prožitky v podobně finančních problémů poškozené a situace, kdy se oba její synové nachází ve výkonu trestu odnětí svobody, nemohly u poškozené spustit posttraumatickou stresovou poruchu. Co se týče dalších návrhů na doplnění dokazování spočívajících zejména v tom, že byli navrhováni ke slyšení další svědci, kteří by se měli vyjadřovat k osobě poškozené, odvolací soud podotýká, že tito byli povětšinou navrhováni již v rámci prvoinstančního řízení, a správně je nalézací soud zamítnul s odůvodněním, že informace, které se vztahují k dějům odlišným od předmětu tohoto řízení, nemohou moderovat zjištění o věrohodnosti poškozené vyplývající ze znaleckého posudku, a k tomuto závěru se přiklání i odvolací soud, stejně tak již nevedl ani dokazování k aktuálnímu zdravotnímu stavu poškozené. Na okraj odvolací soud podotýká, že se ani státní zástupce, ani nalézací soud nezabývají s ohledem na posttraumatickou stresovou poruchu případnou přísnější právní kvalifikací dotčeného jednání, nicméně s přihlédnutím k tomu, že odvolání bylo podáno toliko ze strany obžalovaného a ze strany poškozeného do výše přiznaného nároku v rámci adhezního řízení, není namístě se vzhledem k zásadě zákazu reformatio in peius se touto problematikou dále zabírat.

17. Z pohledu krajského soudu tedy nelze učiněným závěrům okresního soudu o vině obžalovaného ničeho vytknout. Obžalovaný je ze svého protiprávního jednání usvědčován nejen svědeckou výpovědí shora uvedené poškozené, ale i nepřímými důkazy hodnocenými dle zásad formální logiky, které v souhrnu dávají jasný přehled o skutkovém ději tak, jak je uveden ve výroku rozsudku. Okresní soud tedy jednání obžalovaného správně právně kvalifikoval, když jeho jednání posoudil jako přečin sexuálního nátlaku podle § 186 odst. 2 trestního zákoníku, který spáchal skutkem popsáním ve výrokové části rozsudku.
18. Pokud jde o výrok o trestu, okresní soud při rozhodování o trestu respektoval všechny zásady pro ukládání trestních sankcí zakotvené v ust. § 37 trestního zákoníku a následujících. Nalézací soud tak byl při úvaze o druhu a výměře trestu správně veden hledisky uvedenými v ust. § 37 (obecné ustanovení pro ukládání trestů), § 38 trestního zákoníku (přiměřenost trestu) a dále § 39 odst. 1 trestního zákoníku (soudní individualizace trestu), a tedy při stanovení druhu trestu a jeho výměry přihlédl k povaze a závažnosti spáchaného trestného činu, k osobním, rodinným, majetkovým a jiným poměrům obžalovaného a k jeho dosavadnímu způsobu života a k možnosti jeho nápravy, dále přihlédl k chování obžalovaného po činu a k účinkům a důsledkům, které lze očekávat od trestu pro jeho budoucí život.
19. Po vyhodnocení všech okolností případu a skutečností významných pro rozhodnutí v rovině trestní sankce dospěl okresní soud ke správnému závěru, že na obžalovaného postačí působit

dosud ještě výchovným podmíněně odloženým trestem odnětí svobody, který správně ukládal s ohledem na okolnosti případu a osobu obžalovaného blíže spodní hranice rozpětí, povinnost dle svých možností nahradit způsobenou újmu, kterou obžalovanému jako doplňující sankci uložil, lze hodnotit jako výstižnou, která by měla vést obžalovaného k tomu, aby se již do budoucna zdržel závadového jednání a do jisté míry tím i kompenzuje utrpěná příkoří poškozené ze strany obžalovaného. Rovněž délka zkušební doby v trvání 2 let je přiměřená jako okolnostem případu, tak i osobě pachatele, neboť obžalovaný se v minulosti již 2x dostal do střetu se zákonem v rovině trestněprávní, byť v relativně dávné minulosti a k těmto odsouzením soud přihlíží jen ve vztahu k hodnocení osoby pachatele. Uložený trest tedy ani není nepřiměřený všem okolnostem trestní věci včetně osoby pachatele.

20. Pokud jde o výrok v rámci adhezního řízení, zde krajský soud zdůrazňuje, že tento výrok upravil a nově vyslovil toliko vzhledem k formálnímu pochybení, kdy nalézací soud mylně uvedl, že nárok vznesený poškozenou považuje za nárok na náhradu škody, byť se od samého počátku jednalo už ze své podstaty vzhledem k tomu, že se mělo jednat o odškodnění duševních útrap poškozené, o nárok na náhradu nemajetkové újmy v penězích. Jedná se tedy o formulační nepřesnost, nalézací soud správně potom v rámci odůvodnění popisuje, v čem tento nárok shledává opodstatněným, nicméně výrok v rámci adhezního řízení nekoresponduje s výrokem učiněným ve smyslu § 82 odst. 2 trestního zákoníku, tedy s povinností uloženou obžalovanému, jako takový působí i matoucně, a proto v tomto případě odvolací soud napravil formální pochybení soudu I. stupně. Co se týče výše přiznávaného nároku, ačkoliv krajský soud nijak nebagatelizuje to, že jednání obžalovaného muselo mít na život poškozené výrazný dopad, a nemá zájem se jakkoliv zříkat zodpovědnosti za určení výše nemajetkové újmy způsobené trestným činem obžalovaného, lze souhlasit s tím, že aktuálně stanovená výše nemajetkové újmy přiměřeným způsobem odráží relevantně doloženou újmu na straně poškozené. Je pravdou, že stanovení výše nemajetkové újmy závisí na úvaze soudu, je také zapotřebí reflektovat i rozhodnutí v podobných případech, aby byla zachována jistá proporcionalita soudních rozhodnutí v obdobných věcech. Co se týká metodiky pro odškodňování nemajetkové újmy, tato je podrobněji zpracována zejména vzhledem k odškodňování pozůstalých po obětech trestných činů, jakož i obětí těžké újmy na zdraví, co se však týče obětí odškodňování sexuálně motivovaných deliktů, právní praxe není příliš obsáhlá, a to zejména pokud jde o přečin sexuálního nátlaku. Určení výše nemajetkové újmy se v tomto případě odvíjí od volní úvahy soudu ve smyslu § 2951 odst. 2 a § 2957 zákona č. 89/2012 Sb. Pokud tedy odvolací soud vycházel alespoň z rámcově obdobných případů rozhodnutí ve věcech trestného činu znásilnění (např. 3 Tdo 986/2015, 6 Tdo 347/2014 atd.), kdy byla výše nemajetkové újmy vyčíslena v rozpětí od 100 000 Kč do 200 000 Kč, pak i při zohlednění konkrétního vzniklého následku u poškozené v této trestní věci, lokální medializace celé záležitosti, majetkové situace pachatele, jakož i s přihlédnutím k určitému kontinuálnímu zvyšování částek přiznávaných soudy v rámci nemajetkové újmy obětem trestných činů, uzavírá, že přiznaná částka na náhradu nemajetkové újmy v penězích ve výši 50 000 Kč adekvátně odráží všechny shora zmiňované faktory, rozhodné pro její určení. Je sice zřejmé, že plné odškodnění útrap poškozených v obdobných věcech prostřednictvím finanční náhrady je nedostupnou metou, soud se snažil o nároku poškozené rozhodnout podle zásad slušnosti s přihlédnutím k rozpětí, které je proporcionální v rámci rozhodování o typově srovnatelných případech. Krajský soud vnímá tu skutečnost, že rychlá satisfakce bývá neúčinnější a odráží přirozenoprávní vnímání nejlépe. Krajský soud nemá k dispozici např. prohlášení poškozené o dopadu celé záležitosti na její život, nemá přesnější informace o tom, jakým způsobem se aktuálně promítá celý incident v jejím osobním životě, nicméně na druhou stranu nemá za to, že by měl rezignovat na určení výše nemajetkové újmy v dané věci, a proto s ohledem na shora uvedené částku 50 000 Kč tak, jak jí přiznal již nalézací soud, považuje za přiměřenou. Sama poškozená také prostřednictvím svého zmocněnce sice sdělovala, že léčba v psychiatrické ambulanci pokračuje, nicméně bylo také v rámci podaného odvolání uváděno, že např. z důvodů nárůstu hmotnosti přechodně sama vysadila antidepresivní

léčbu, tedy krajský soud by v případě moderování výše relutární restituce měl hodnotit i to, zda takový postup v rámci léčby mohl či nemohl ovlivnit její délku, což jednoznačně již přesahuje meze trestního řízení. Je zapotřebí také zdůraznit, že poškozené se pravomocným odsouzením obžalovaného také dostává i satisfakce a jakéhosi morálního zadostiučinění, které lze rovněž chápat jako určitý prvek moderačního významu ve vztahu k přiznávané výši nemajetkové újmy. Co se týká napadeného výroku učiněného ve smyslu § 229 odst. 2 trestního řádu, tento nelze kromě formálního pochybení uvedeného shora považovat za nesprávný, neboť na řízení ve věcech občanskoprávních, případně na řízení před jiným příslušným orgánem, odkáže soud poškozeného také se zbytkem jeho nároku, jestliže mu nárok z jakéhokoliv důvodu přizná jen zčásti, tedy v tomto případě jde právě o situaci zmiňovanou shora, nárok vznesený ve výši 150 000 Kč byl přiznán toliko co do částky 50 000 Kč, a proto nalézací soud správně učinil i výrok ve smyslu § 229 odst. 2 trestního řádu, když přílehavě odůvodnil to, že další dokazování v tomto směru přesahuje potřeby trestního řízení.

21. Po projednání věci ve veřejném zasedání tedy dospěl krajský soud k závěru, že odvolání obžalovaného je namístě jako nedůvodné postupem podle § 256 trestního řádu zamítnout, co se týká odvolání poškozené, našlo odraz zejména z formálních důvodů v rámci nově vysloveného výroku o náhradě nemajetkové újmy v penězích.

Poučení:

I. Proti tomuto rozhodnutí není další řádný opravný prostředek přípustný.

II. Proti tomuto rozhodnutí je přípustné dovolání, které lze podat ve lhůtě dvou měsíců od doručení tohoto rozhodnutí prostřednictvím soudu I. stupně.

Dovolání mohou podat

- a) nejvyšší státní zástupce ve prospěch i v neprospěch obviněného
- b) obviněný pro nesprávnost výroku rozhodnutí soudu, který se ho bezprostředně dotýká.

Obviněný může dovolání podat pouze prostřednictvím obhájce. Podání obviněného, které nebylo učiněno prostřednictvím obhájce, se nepovažuje za dovolání, byť bylo takto označeno.

Příslušný k rozhodnutí o podaném dovolání je Nejvyšší soud České republiky v Brně.

V dovolání musí být uvedeno, proti kterému rozhodnutí směřuje, který výrok, v jakém rozsahu i z jakých důvodů napadá a čeho se dovolatel domáhá, včetně konkrétního návrhu na rozhodnutí dovolacího soudu s odkazem na zákonné ustanovení § 265b/1 a)-l) nebo § 265b/2 trestního řádu, o které se dovolání opírá.

Rozsah, v němž je rozhodnutí dovoláním napadáno, a důvody dovolání lze měnit jen po dobu trvání lhůty k podání dovolání.

Olomouc 18. listopadu 2019

JUDr. Jaroslav Hudeček v. r.
předseda senátu

Vypracovala:
JUDr. Michaela Burešová v. r.